

Vänta inte på tid
eller inspiration
utan sätt och
i gång och skriv!

Drömmen om debuten

*Viljan att skriva en bok är stark i Sverige. Vår andreredaktör Rebecka Edgren Aldén, aktuell med thrillern **Den åttonde dödssynden**, gjorde verklighet av drömmen. Här är hennes bästa tips för dig som bär på författardrömmar.*

AV REBECCA EDGREN ALDÉN FOTO GETTY IMAGES

Drömmar du om att skriva en bok? Då är du inte ensam. Var tredje svensk vill det, enligt en undersökning från 2010. Och när ett stort bemanningsföretag 2012 undersökte svenskarnas drömyrken hamnade författare på tredje plats bland kvinnorna.

Jag har drömt om att skriva en roman så länge jag kan minnas. För fem år sedan bestämde jag mig för att förverkliga min dröm. Jag slöt ett kontrakt med mig själv – jag skulle bli klar med ett manus, oavsett hur lång tid det skulle ta eller hur det skulle bli. Då hade jag ingen aning om ifall något förlag skulle vilja ge ut det. Men det struntade jag i. Mitt fokus var inte att bli utgiven, utan att skriva klart.

Så här i efterhand är jag glad att det var så jag tänkte. För det är tillräckligt svårt att skriva en

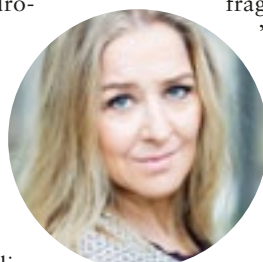
roman utan att också behöva fundera på att få den utgiven eller vad folk ska tycka.

När man berättar att man ska ge ut en bok blir många väldigt intresserade. De vanligaste frågorna är: "Hur lång tid tog det?" och

"Blir du rik?" Ofta kryper det fram att de också har romanambitioner. De har en historia i huvudet och bara väntar på att få tid att skriva ner den. Då suckar jag lite inombords. För jag, liksom alla som författar, vet att det svåra inte är att hitta på historien, utan att faktiskt skriva den. Det är otroligt svårt.

Nu vill jag inte avskräcka någon, tvärtom! Har du en bok i huvudet, vänta inte på tid eller inspiration – se till att skriva den. Att

skriva en roman är bland det roligaste jag har gjort. Här har jag sammanställt mina bästa tips för dig som vill skriva en bok och ge ut den. ★

Rebecka Edgren Aldén, debutant.

”Det svåra är inte att hitta på historien, utan att faktiskt skriva den.”

FOTO: ISTOCK

7 tips för dig som vill skriva en bok och få den utgiven:

1. Skriv! Det enda sättet att lyckas ge ut en bok är att skriva den. Många drömmer om att skriva en bok, men få lyckas skriva ett manus från början till slut. Gör du det har du kommit långt och förtjänar en stor eloge! För det krävs tid, energi, envishet och ett gott psyke (för att fortsätta när din inre kritiker vrålar att det du skrivit är värdelöst). Jag har haft stor hjälp av skrivarkurser på kvällstid för att komma vidare i mitt skrivande. Det ger mycket att få läsa och diskutera med andra som också skriver. Sedan tror jag på att schemalägga skrivandet. Vänta inte på inspiration, då kan du få vänta länge.

2. Ha tålamod. Det tog mig flera år att skriva klart min bok. Det tar tid och det är en process. Låt manuset vila emellanåt. Ha inte för bråttom.

3. Redigera. Ditt första manus är bara en råtext, sedan börjar det hårda jobbet med redigering. Jag skrev nog om min bok mer än tio gånger. Räkna med att det inte är klart bara för att sista punkten är satt.

4. Var ödmjuk. Branschen är stenhård. De som har lyckats har skrivit om många gånger. Låt gärna andra läsa och komma med synpunkter, helst sådana du vet vågar ge dig feedback (inte din mamma och inte din bästa vän). Det är lätt att bli hemmablind för sin egen historia och text. Håller historien? Håller språket? Hänger det ihop? Bli inte nedslagen om du får kritik, alla är nybörjare i början och alla texter behöver bearbetas och redigeras. Jag har lyssnat på alla mina testläsare och tagit till mig av deras kritik. Och jag har lyssnat på min förläggare och min redaktör. De är proffs och jag tror på deras yrkeskunskap.

5. Skicka till många förlag samtidigt. Det tar tid att få svar. Läs hur varje förlag vill ha manuset och följ instruktionerna! Bli inte arg för att förlagen inte svarar snabbt (det är ju ett obeställt material de får). Var glad om du får något mer än en standardrefusering. Se det som ett första steg mot ett ja.

6. Refuserad? Ge inte upp! De flesta får nej. I stort sett alla stora författare har blivit refuserade: Astrid Lindgren, JK Rowling, Stephen King, Agatha Christie och James Joyce för att nämna några.

7. Antagen? Om du blir antagen, räkna med att boken inte på långa vägar är klar för det. Nu börjar nästa fas. Då ska den nagelfaras och bearbetas igen. Var beredd att jobba hårt! Det är värt det.

Det tog flera år att slutföra boken, men nu finns äntligen *Den åttonde döds synden* inom hårda pärmar.

Vanligaste frågorna – och mina svar

HUR LÅNG TID TAR DET ATT SKRIVA EN BOK?

Hur långt är ett snöre? Jag vet de som har skrivit ett manus på tre månader (heltid), men för de flesta nybörjare tar det flera år att skriva klart. Jag började 2010, min bok kommer ut nu. Jag har framför allt skrivit under semestrar och långhelger, eftersom jag har ett heltidsjobb och en familj som annars slukar det mesta av min tid.

HUR STOR CHANS ÄR DET ATT BLI UTGIVEN?

Förlagen får in mängder av manus. Mitt förlag Norstedts beräknar att de får in cirka 2 000 manus per år, av dem blir 3–4 utgivna. De här siffrorna gäller debutanter. Etablerade författare som redan har en läsekrets blir förstas utgivna. I dag finns det många bra hybridförlag där du som författare kan bli utgiven mot att du och förlaget delar på den ekonomiska kostnaden. Det finns också bra tjänster för dig som vill bekosta en utgivning själv, som Publit och Vulkan.

VAD VILL FÖRLAGEN HA?

Alla förläggare jag har pratat med säger att man inte ska bry sig så mycket om det. Skriv det du själv vill läsa, då blir det oftast bäst. Det är dumt att följa trender, de går över och alla förlag letar ju efter nästa trend. Vissa manus har dock svårare att bli utgivna, som poesi och självbiografier.

BLIR MAN RIK?

Om pengar är anledningen till att man vill skriva så kan man lägga ner direkt. Det korta svaret är att nej, man blir inte rik. Det finns ungefär 100 personer i Sverige som kan leva gott på sitt författarskap. En debutant säljer i snitt 900–1 200 exemplar av sin bok. Då den förmodligen tagit några år att skriva förstår man att pengar sällan är den drivande kraften. Det ges ut 22 000 böcker i Sverige varje år. Ytterst få av dem säljer några större mängder, de som gör det är oftast böcker skrivna av redan etablerade och erfarna författare.

Lästips för dig som vill skriva:

- **Att skriva** (Bra böcker) av Stephen King – en av världens mest produktiva författare ger sina ovärderliga tips, en bok jag återkommer till.
- **Konsten att skriva en bästsäljare** (Alfabet) av Lina Wennersten och Katarina Lagerwall – lättläst och med bra råd från kända svenska författare.
- **Så gör jag: Konsten att skriva** (Modernista) av Bodil Malmsten – Bodil Malmsten är alltid underhållande att läsa. Här är hennes kluriga tankar om att skriva.
- **Tre enkla regler finns inte – en romanskola** (Isaberg förlag) av Elisabet Norin – Handfasta tips på hur du faktiskt gör, jag hade stor glädje av den här.